

TØNDER
KOMMUNE

Miljøgodkendelse af husdyrbrug

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INDLEDNING	2
2	AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	3
3	VILKÅR	4
	3.1. GRUNDFORHOLD	4
	3.1.1. Generelle forhold	4
	3.2. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	4
	3.2.1. Foder	4
	3.2.2. Lugt	5
4	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	6
	4.1. HUSDYRBRUGETS ANLÆG	6
	4.1.1. Stald og anlæg	6
	4.1.2. Energiforbrug	8
	4.1.3. Vandforbrug	9
	4.1.4. Affald	9
	4.2. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	9
	4.2.1. Transport	9
	4.2.2. Ammoniak	9
	4.2.3. Lugt	12
	4.3. HUSDYRBRUGETS AREALER	12
	4.3.1. Anden afsætning af husdyrgødning	12
5	HØRINGER	13
6	KLAGE VEJLEDNING	14
7	BILAG	14
8	REFERENCER	15

1 INDLEDNING

Lund I/S har den 26. marts 2015 søgt om tillæg til miljøgodkendelse på ejendommen Åbenråvej 140, 6780 Skærbæk.

Der er søgt om at udvide husdyrbruget i eksisterende stalde, samt om at ændre på virkemidler i den eksisterende godkendelse til reduktion af lugt og ammoniakemission. Virkemidlerne luftrensning og telt på gyllebeholder erstattes med fodervilkår og hyppig udslusning af gylle.

Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen nr. 76200, version 2 med tilhørende bilag.

Kontaktoplysninger:

Hans Christian Lund
Vesterende 52, 6261 Bredebro
Tlf.: 74716148
Mobil: 40196148
lund@agropartnere.dk

Bedriftsoplysninger:

Åbenråvej 140, 6780 Skærbæk
CVR: 18032007

2 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler godkendelse til:

Husdyrproduktion:

Udvidelse fra 13.500 smågrise (7,2-30 kg) og 12.593 slagtesvin (30-112 kg) til 17.285 slagtesvin (30-112 kg), svarende til en udvidelse fra 415 til 488 dyreenheder (DE). Det godkendes samtidig at dele af slagtesvin produktionen kan erstattes med smågrise, så den samlet produktion i stedet kan være 13.500 smågrise (7,2-30 kg) og 13.442 slagtesvin (30-112 kg), svarende til 439 DE.

Afsætning af husdyrgødning:

Husdyrgødning afsættes enten til biogasanlæg eller til virksomheden Brdr. Lund Ballum A/S, som har en arealgodkendelse efter § 16 i Husdyrloven til at udbringe husdyrgødning på 687 ha udbringningsarealer.

Godkendelsen er meddelt efter § 12 i husdyrloven¹.

Vi vurderer i kapitel 4, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget ved at anvende den bedst tilgængelige teknik, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgning med tilhørende miljøredegørelse og efterlever vilkårene i kapitel 3.

Vi har vurderet at projektet ikke kan påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter. Vurderingen er foretaget efter §§ 7 og 11 i habitatbekendtgørelsen².

Hvor intet andet er nævnt, skal vilkårene være overholdt når godkendelsen tages i brug.

Husdyrbruget skal leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser uanset indholdet i denne godkendelse.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagevejledning fremgår af kapitel 6.

Miljøgodkendelsen meddelt i oktober 2009 er stadig gældende.

Peder Key Jensen
Miljømedarbejder

Tønder, den 21. december 2015.

3 VILKÅR

Følgende vilkår fra godkendelse af 13. oktober 2009 ophæves når denne godkendelse udnyttes:

Vilkårene 8-11, som fastsætter rammerne for det tilladte dyrehold.

Vilkårene 20-27, som drejer sig om teltoverdækning og luftrensning.

Vilkårene 69-72, som drejer sig om afsætning af husdyrgødning.

Vilkårenes ordlyd fremgår af bilag 1.

Tillægsgodkendelsen meddeles på følgende vilkår:

3.1. GRUNDFORHOLD

3.1.1. Generelle forhold

3.1.1.1. Denne godkendelse bortfalder hvis den ikke er udnyttet inden 2 år efter den er meddelt.

3.1.1.2. Husdyrbruget godkendes til et maksimalt dyrehold på:

17.285 slagtesvin (30-112 kg)

Eller

13.500 smågrise (7,2-30 kg) og 13.442 slagtesvin (30-112 kg)

3.1.1.3. Dyrene skal opstaldes om anført i afsnit 4.1.1. i denne godkendelse.

3.1.1.4. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet.

3.2. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.2.1. Foder

3.2.1.1. Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 53.507 kg N pr. år. ab dyr beregnet ud fra følgende ligning: kg N ab dyr pr. slagtesvin = $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst})$. (Afgangsvægt = slagtevægt x 1,31).

Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 10.826 kg P pr. år ab dyr beregnet ud fra følgende ligning: kg P ab dyr pr. slagtesvin = $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr. kg tilvækst})$.

FEsv/1000) – ((afgangsvægt – indgangsvægt) x 0,0055 kg P pr. kg tilvækst). (Afgangsvægt = slagtevægt x 1,31).

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårlighederne skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal prod. slagtesvin/år	17.285
FEsv pr. kg tilvækst	2,85
Gram råprotein pr. FEsv	147,7
Gram fosfor pr. FEsv	4,61
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	112

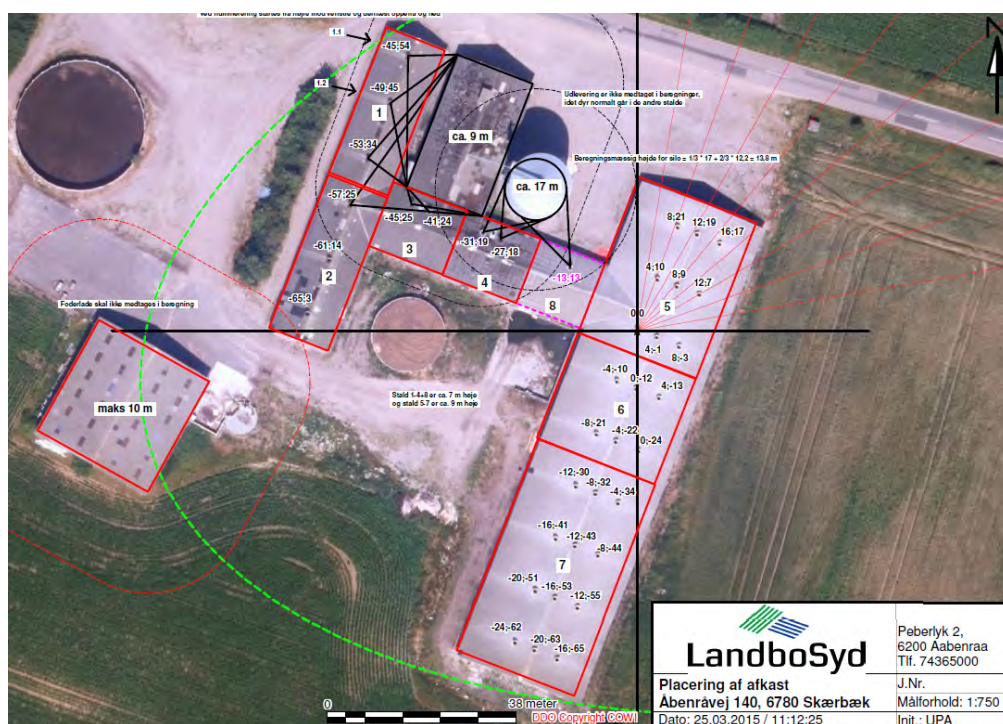
- 3.2.1.2. Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
- antal producerede dyr
  - gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs-, og afgangsvægt/slagtevægt)
  - foderforbrug pr. kg tilvækst
  - det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i foderblandingerne.
  - det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne.
- 3.2.1.3. N og P af dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en vilkårlig sammenhængende periode på minimum 12 måneder.
- 3.2.1.4. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
- 3.2.1.5. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 3.2.2. Lugt
- 3.2.2.1. Det maksimale antal dyr på stald af gangen må ikke på staldniveau overstige "antal stipladser" som det fremgår af tabellerne i afsnit 4.1.1.
- 3.2.2.2. I stald 1, 2, 3, 4 og 8 jf. afsnit 4.1.1. skal gyllen i gyllekanalerne udsluses mindst hver 7. dag.
- 3.2.2.3. Udslusning skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.
- 3.2.2.4. Der skal føres logbog over at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 3.2.2.2. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

4 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

4.1. HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.1.1. Stald og anlæg

Ejendommens staldanlæg og opstaldning af dyr fremgår af følgende skema og oversigtssplan.

Oversigtssplan, tallene i de hvide firkanter angiver staldnummer

Før (stald 8 er til udlevering)

Nr.	Staldsystem	Dyr	Antal dyr	Antal stipladser	DE
1	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin (30-112 kg)	1.344	300	37,68
2	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin (30-112 kg)	1.344	300	37,68
3	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin (30-112 kg)	890	200	25,14
4	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin (30-112 kg)	890	200	25,14
5	Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise (7,2-30 kg)	13.500	1.900	59,68
6	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	Slagtesvin (30-112 kg)	2.715	610	76,69
7	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	Slagtesvin (30-112 kg)	5.430	1220	153,38
8	Drænet gulv + spalter (33/67)				
I alt					415,4

Efter (situationen med kun slagtesvin)

Nr.	Staldsystem	Dyr	Antal dyr	Antal stipladser	DE
1	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin (30-112 kg)	1.680	400	47,45
2	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin (30-112 kg)	1.640	400	46,32
3	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin (30-112 kg)	840	200	23,73
4	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin (30-112 kg)	840	200	23,73
5	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	Slagtesvin (30-112 kg)	3.843	915	108,55
6	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	Slagtesvin (30-112 kg)	2.562	610	72,37
7	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	Slagtesvin (30-112 kg)	5.124	1220	144,73
8	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin (30-112 kg)	756	180	21,35
I alt			17.285	4.125	488,2

Efter (situationen med slagtesvin og smågrise)

Nr.	Staldsystem	Dyr	Antal dyr	Antal stipladser	DE
1	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin (30-112 kg)	1.680	400	47,45
2	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin (30-112 kg)	1.640	400	46,32
3	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin (30-112 kg)	840	200	23,73
4	Drænet gulv + spalter (33/67)	Slagtesvin (30-112 kg)	840	200	23,73
5	Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise (7,2-30 kg)	13.500	1.900	59,68
6	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	Slagtesvin (30-112 kg)	2.562	610	72,37
7	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	Slagtesvin (30-112 kg)	5.124	1220	144,73
8	Drænet gulv + spalter (33/67)		756	180	21,35
I alt					439,4

Generelle lokaliseringskrav jf. § 6 i husdyrloven

Nærmeste byzone- eller sommerhusområde er Skærbæk, som ligger ca. 3,8 km mod vest.

Nærmeste område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende er Renbæk Statsfængsel ca. 3,6 km mod nordøst.

Nærmeste nabobeboelser er landbrugsejendommen Sølbækvej 1, 6780 skærbæk ca. 200 m mod nord og beboelsesejendommen Åbenråvej 143, 6780 Skærbæk ca. 217 m mod øst.

Afstandskravene i husdyrlovens § 6 er overholdt.

BAT-niveau

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række teknologiblade til søer, smågrise og slagtesvin. På baggrund af en række mulige kombinationer af teknologier, der kan begrænse ammoniaktabet fra stald og lager, har Miljøstyrelsen fastlagt nogle emissionsniveauer for ammoniak. Emissionsniveauerne mv. fremgår af "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)". Der er også fastlagt værdier for fosfor.

Med baggrund i vejledningen har ansøger redegjort for BAT. BAT-redegørelsen indeholder ansøgers beregning af BAT-emissionsniveauet, og den faktiske emission i ansøgt drift som fremgår af den elektroniske ansøgning.

Godkendelsen fra 2009 er meddelt før de vejledende emissionsgrænseværdier blev indført. I godkendelsen er der vurderet på en række teknologier, som alle blevet fravalgt idet omkostningerne pr. reduceret kg N var for store. I godkendelsen er tidspunkt for den næste gennemgribende renovering af staldene sat til ca. 20-30 år, med 2009 som udgangspunkt.

I BAT-beregningen er der derfor taget udgangspunkt i at både eksisterende dyrehold og udvidelsen foregår i eksisterende stalde.

Ammoniak

BAT-emissionsniveau jf. vejledning: 7.152 kg N/år.

Emission i ansøgt drift: 7.151 kg N/år.

Fosfor

BAT-emissionsniveau jf. vejledning: 10.888 kg P ab lager.

Emission i ansøgt drift: 10.849 kg P ab lager.

Det vurderes dermed at projektet er tilpasset på en måde så det opfylder betingelserne for anvendelse af bedste anvendelige teknik.

Som tiltag for at opfylde ammoniakkravet er anvendt følgende virkemiddel:
- Foderkorrektion med 147,7 g råprotein pr. FE ved 2,85 FE/kg tilvækst.

Som tiltag for at opfylde fosforniveauet er anvendt følgende virkemiddel:
- Foderkorrektion med 4,61 g fosfor pr. FE ved 2,85 FE/kg tilvækst.

Virkemidlerne er fastholdt med vilkårene 3.2.1.1. – 3.2.1.5.

Vilkårene er fastsat ud fra Miljøstyrelsens teknologiblade, samt wikivejledningen hvor der netop er indskrevet er opdateret afsnit om BAT og fosfor.

4.1.2. Energiforbrug

Ansøger har oplyst at elforbruget forventes uændret i forhold til tallene anført i godkendelse af 13. oktober 2009, hvilket vil sige 180.000 kWh pr. år.

4.1.3. Vandforbrug

Ansøger har oplyst at vandforbruget forventes at stige i forhold til tallene anført i godkendelse af 13. oktober 2009, fra ca. 10.500 m³/år til 12.000 m³/år. Der udvides fra 415 til 488 DE. Dvs. ændringen i forhold til DE er 25,3 m³/år/DE i nudrift og 24,6 m³/år/DE.

4.1.4. Affald

Ansøger har oplyst at i forhold til tallene anført i godkendelse af 13. oktober 2009, er den eneste ændring at metalaffald er maksimalt 1 tons pr. år og ikke som anført 0-2 tons pr. år.

4.2. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

4.2.1. Transport

Med hensyn til transporter til og fra ejendommen, har ansøger oplyst følgende ændringer.

Transporter	Før antal/år	Efter antal/år
Foder mv.	ca. 150	ca. 150
Fyringsolie	ca. 25	ca. 8
Levering af smågrise	ca. 25	ca. 25
Levering af slagtesvin	ca. 52	ca. 80
Afhentning af døde dyr	ca. 100	ca. 100
Diverse sækkevarer	ca. 12	ca. 12
Gyllekørsel	ca. 350	ca. 405
Indkøring af korn	ca. 67	ca. 67
I alt	ca. 781	ca. 847

I forhold til til- og frakørsel ligger ejendommen ikke specielt følsomt. Der er ingen naboer i den umiddelbare nærhed af indkørslerne til ejendommen. Stigningen i transporter vurderes derfor ikke at medføre behov for yderligere vilkår.

4.2.2. Ammoniak

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbåret kvælstof (ammoniakemission). Dette kvælstof kan ved nedfald (ammoniakdeposition) på kvælstoffølsomme naturområder medføre, at naturen med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder bliver negativt påvirket.

På denne ejendom udgør kilder til ammoniakfordampningen stalde, og gyllebeholdere.

Ammoniakemissionen stiger med den ansøgte udvidelse til 7.148 kg N/år.

Det generelle ammoniakreduktionskrav på anlægget.

Ansøger har indsendt flere fiktive ansøgninger ind for at dokumentere at det generelle ammoniakreduktionskrav er overholdt.

Kravet til begrænsning af ammoniakfordampningen opfyldes ved at der fodres med reduceret råprotein, hvilket er fastholdt med vilkår 3.2.1.1. – 3.2.1.5.

Ammoniakdeposition på ammoniakfølsomme naturtyper.
Ammoniakfølsom natur er defineret i beskyttelsesniveauet i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Naturen er delt op i 3 kategorier.

Nærmeste kategori 1 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper indenfor habitat-områder, ligger ca. 2,2 km øst/sydøst for anlægget. Det drejer sig om Gasse Kærmose, der er en nedbrudt højmosé beliggende i Natura 2000 område, H82 og F66. Lindet skov, Hønning mose, Hønning plantage og Lovrup skov ligger mellem Skærbæk og Toftlund, og er domineret af nåleskov med indslag af bøgeskov på morbund og egekrat. Jordbunden er sur og næringsfattig. Mod vest ligger åbne arealer med nedbrudt højmosé og i den sydlige del ligger et åbent indsande med ene og dværgbuske (Helm Polde). Området karakteriseres af klitformationer heriblandt "klimper", som er fladtoppede bakker med våde partier eller tørv på toppen. I skovbevoksningen findes nogle mindre moser, samt et overdrev, hvor orkideen Hvid sækspore tidligere er blevet registreret (Skov og Naturstyrelsen, 2005). Udpegningsgrundlaget for F66 Lindet skov, Hønning mose- og plantage og Lovrup skov og skrøp udgøres af følgende ynglefugle: Hvepsevåge, tinksmed, rød glente, rødrygget tornskade, stor hornugle, trane, natravn og hedelærke.

Der er foretaget en ammoniak depositionsberregning på dette område, som viser, at total depositionen fra husdyrbruget er 0,2 kg N/ha/år. Det lovmæssige krav afhænger af hvad der ligger af øvrige husdyrbrug i nærheden af naturen, samt hvad størrelse husdyrbrugene har. Nærmeste husdyrbrug er Tevringvej 26 med afstanden 670 m og størrelsen 101 DE. Kravet er derfor at depositionen maksimalt må være 0,7 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 2 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, ligger ca. 1,8 km nord/nordvest for anlægget. Det drejer sig om en mosé, Bjørnkær mosé på ca. 6,3 ha. Der er foretaget en ammoniak depositionsberregning på dette område, som viser at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,1 kg N/ha/år. Kravet er maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3 natur omfatter øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1 eller 2. Det er bl.a. heder, moser og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniak følsomme skove.

Nærmeste kategori 3 natur ligger ca. 300 m øst/sydøst for anlægget, der er tale om en § 3 beskyttet mosé. Mosen, som er besigtiget i juni 2015, er under udtørring og trues af tilgroning af hylde, brombær, birk, eg og røn mfl. Der er foretaget en ammoniak depositionsberregning på dette område,

som viser at merdepositionen fra husdyrbruget er 1,1 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet så den medtager samtlige udvidelser og ændringer på husdyrbruget de seneste 8 år. For kategori 3 natur vurderer kommunen om der skal fastsættes vilkår om en maksimal merbelastning, som dog ikke må være under 1,0 kg N/ha/år. Tønder kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår for at begrænse ammoniakdepositionen til moseområdet, da der er tale om en mose med en ringe naturmæssig værdi. Det vurderes at en belastning på 0,1 kg, ud over det ene kilo som almindeligvis kan accepteres, ikke vil give anledning til en væsentlig negativ påvirkning, idet mosen allerede er under tilgroning og udtørring.

Der er også udpeget potentiel ammoniakfølsom skov i nærheden af ejendommen Åbenråvej 140, 6780 Skærbæk. Det nærmeste område ligger ca. 115 m øst/nordøst for. Efter en gennemgang af gamle luftfotos kan det konstateres, at der ikke er tale om ammoniakfølsom skov, da bevoksningen ikke er mere end maksimalt 35 år, enkelt partier er måske lidt ældre. I 1945 var området almindelig landbrugsjord i omdrift. Længere nordøst for ejendommen er der også udpeget et område, men her er der tale om en nåletræsplantage, hvor der er skovdrift. På de lave målebordsblade tilbage fra 1877-1920 fremgår området som eng. Syd for ejendommen (625 m sydvest) findes der et mindre område, der også er udpeget som potentiel ammoniakfølsom skov. Det er ligeledes udpeget som § 3 beskyttet mose, om end det er noget tilgroet. Ved besigtigelse i juni 2015 kunne det konstateres, at det ikke var tale om ammoniakfølsom skov.

Beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition er overholdt.

Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder
Lindet Skov, Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov er det nærmeste Natura 2000 område.

I afsnittet ovenfor om områder omfattet af husdyrbrugslovens § 7, er naturområdet blevet beskrevet og ammoniakdepositionen vurderet. Se derfor dette afsnit.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder på de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte.

Ammoniakdeposition fra anlægget på områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
Ud over kategori 3 mosen, der beskrevet ovenfor, er det nærmeste område omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 et vandhul. Vandhullet ligger ca. 315 m øst for ejendommen og blev besigtiget den 16. juni 2015. Vandhullet har tidligere været brugt som vandforsyning til ørredopdrættet, der lå i nærheden. Der er stejle kanter langs vandhullet, som er ret dybt, og det er omkranset af løvtræer (lancetbladetpil, gråpil, birk mm.). Der er udsat guldfisk, og må betegnes som et næringsrigt vandhul med en moderat naturtilstand. Der er gule åkander, guliris og skeblad vejbred. Der findes padder. It-ansøgningssystemets beregninger viser, at der er en merbelastning på 0,8 kg N/ha/år. Da merbelastningen er under 1,0 kg N/ha/år vurderer vi at der ikke vil ske en tilstandsændring af vandhullet, som følge af udvidelsen af husdyrbruget. Merdepositionen er beregnet så

den medtager samtlige udvidelser og ændringer på husdyrbruget de seneste 8 år.

4.2.3. Lugt

Der er foretaget en beregning af lugten efter henholdsvis den nye lugtvejledning³ og FMK-vejledningen⁴. Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Det fremgår af beskyttelsesniveauet i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at den standardiserede spredningsmodel (den nye lugtvejledning) kan efter ansøgers ønske helt generelt erstattes af en konkret spredningsberegning med OML-modellen (udarbejdet af Aarhus Universitet). En alternativ konkret spredningsberegning kan kun foretages i forhold til FMK-modellen ved meget afvigende ventilationsforhold i forhold til almindelig praksis.

I denne sag er geneafstanden til enkeltbolig overholdt i forhold til FMK-modellen, men ikke i forhold til den standardiserede spredningsmodel. Ansøger kan derfor vælge at overholde beskyttelsesniveauet via en OML-beregning.

Ansøger har indsendt en OML-beregning der viser lugtbidraget ved den nærmeste enkeltbolig som ikke er et landbrug (Åbenråvej 143). Den største månedlige 99 % -fraktile er beregnet til 14 OU/m³. Genekriteriet er 15 OU/m³.

De øvrige afstandskrav til by og samlet bebyggelse er overholdt jf. beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Ansøger har dermed via OML-beregning og beregninger i husdyrgodkendelse.dk redegjort for at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt.

Der er 2 væsentlige forudsætninger for resultatet af beregningerne, som bør fastholdes via vilkår.

Den ene er antal stipladser, hvilket vil sige antal dyr på stald af gangen. Forudsætningen er fastholdt med vilkår 3.2.2.1.

Den anden er hyppig udslusning af gylle som er anvendt i nogle af staldene og som er med til at reducere lugtmissionen. Forudsætningen er fastholdt med vilkår 3.2.2.2. - 3.2.2.4.

4.3. HUSDYRBRUGETS AREALER

4.3.1. Anden afsætning af husdyrgødning

Ansøger har oplyst at al husdyrgødning afsættes til enten biogasanlæg eller til virksomheden Brdr. Lund Ballum A/S, som har en § 16 godkendelse der omfatter 687 ha udbringningsarealer. Begge afsætninger er til godkendte modtagere.

5 HØRINGER

Nabo- og partshøring

Tønder Kommune har efter normal praksis foretaget en nabo- og partshøring af ansøger, samt alle naboer (ejere og lejere) indenfor lugtkonsekvenszonen (radius 937 m). De har modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har modtaget høringssvar fra Åbenråvej 143, 6780 Skærbæk.

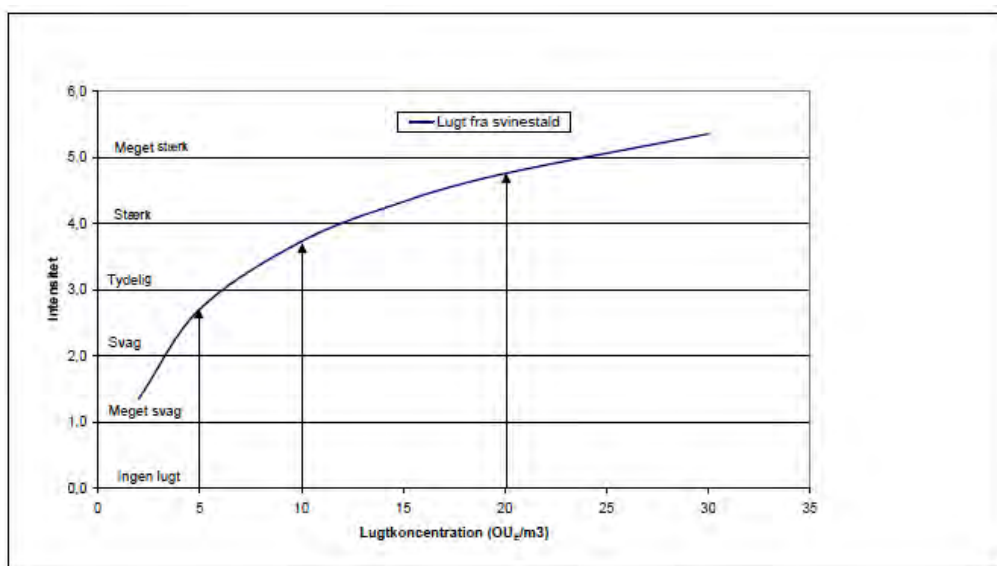
Høringssvaret indledes med en bemærkning om, at de vilkår der fulgte med den første godkendelse, ikke er tilstrækkelige i forhold til de lugtgener der opleves, særligt når vinden er i vest. OML-beregningen kritiseres også i forhold til den faktiske vindretning som ofte er i vest, samt i forhold til den lugtintensitet der opleves.

Ved miljøtilsyn på Åbenråvej 140 i 2014 observerer Tønder Kommune, at vilkår om etablering af biologisk luftrensning ikke er overholdt. Det kan derfor godt være, at den lugtgener der er oplevet fra husdyrbruget, er højere end hvad der er acceptabelt under lovlige forhold. Med dette tillæg ønsker ansøger at erstatte teknologien biologisk luftrensning, med hyppig udslusning.

Det beskyttelsesniveau for lugt der gælder ved godkendelse af husdyrbrug tager udgangspunkt i lugtvejledningen:

[http://www2.mst.dk/Wiki/\(S\(4rcxaanixkmdsvm4nxjw4bio\)\)/GetFile.aspx?File=/Lugt/Lugtrapport_2006.pdf](http://www2.mst.dk/Wiki/(S(4rcxaanixkmdsvm4nxjw4bio))/GetFile.aspx?File=/Lugt/Lugtrapport_2006.pdf)

I afsnit 4 er der beskrevet hvordan lugt opfattes, herunder sammenhængen mellem lugtkoncentration (OU/m^3) og lugtintensitet.

15 OU/m^3 som er genekriteriet for enkeltboliger i landzone svarer altså til en intensitet der ligger mellem stærk og meget stærk.

Hvad angår vejrdata så bygger OML-beregningen på 10 års meteorologiske data fra Aalborg i perioden 1974-1983. Det er de nyeste tal der er gennemarbejdet til OML og de tal der skal anvendes ifølge miljøstyrelsens wiki-husdyrvejledning.

På baggrund af bemærkningerne har Tønder Kommune gennemgået OML-beregningen for fejl, men ikke fundet nogen. Tønder Kommune har også i samråd med ansøger vurderet om der kunne være driftsforhold der giver anledning til lugtgener, men ikke fundet nogen.

De indsendte bemærkninger har derfor ikke givet anledning til ændringer i godkendelsen.

6 KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest mandag den 18. januar 2016.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte, at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

7 BILAG

Bilag 1: Vilkår fra godkendelse af 13. oktober 2009 som ophæves ved udnyttelse.

8 REFERENCER

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 868 af 3/7 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, nr. 408 af 1. maj 2007

³ Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug

⁴ Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, udgivet af FMK, 2. udgave

Bilag 1

Vilkår fra godkendelse af 13. oktober 2009 som ophæves ved udnyttelse

8. Bedriften tillades drevet med en årsproduktion på maksimalt:

- 13.500 smågrise, 7,2-30 kg (1900 stipl.) 77,14 DE

- 12.593 slagtesvin 30-112 kg (2830 stipl.) 422,77 DE

Alternativt kan slagtesvineproduktionen ændres til at der produceres:

- 11.252 slagtesvin 30- 120 kg (2704 stipl.) 422,8 DE.

I alt svarende til 499,9 DE ved begge vægtfordelinger.

Der kan anvendes alle %-fordelinger inden for de to vægtklasser for slagtesvin, da begge yderpunkter overholder afskæringskriterierne.

9. Dyreholdet på ejendommen skal placeres i stalde og med vægtintervaller og stipladser som angivet i bilag 2.

10. Det maksimalt tilladte antal dyr i ovennævnte dyrekategorier på stald af gangen er 4730 (4604 hvis der produceres 30 – 120 kg slagtesvin) svarende til antallet af stipladser. Fordelingen skal være som angivet i vilkår 9.

11. Almindelige sæsonudsving samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør dyreholdets størrelse som følge af tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller så længe både det maksimale antal DE og geneafstanden for lugt ikke forøges.

20. Der skal etableres teltoverdækning på den nye gyllebeholder 1.1.10.
21. Der skal etableres et biologisk luftreenseranlæg med to moduler til rensning af al afgangsluften fra staldafsnittet mærket 1.1.6. Anlægget skal have en renseseffekt ned til 1 ppm ammoniak. bilag 6 og 7 viser forudsætninger og beregninger på anlægget.
22. Det brugte vand fra det biologiske luftreenseranlæg skal ledes direkte til gyllebeholderen.
23. Det etablerede biologiske luftreenseranlæg skal være i drift året rundt.
24. Det biologiske luftreenseranlæg skal drives og vedligeholdes jf. fabrikantens vejledning.
25. Der skal være en stabil ledningsevne(konduktivitet). Udskrifter af ledningsevnen fra datastyringsenheden på luftreensereren skal indsættes i logbogen (grafer en gang pr. år, udskrifter fra datastyringsenheden på luftreensereren).
26. Der skal føres logbog over vandudskiftningen i luftreenseranlægget (grafer en gang pr. år).
27. Det skal indføres i driftsjournalen hvornår der er foretaget vedligehold af de biologiske luftvaskere og hvad der evt. er foretaget for at rette fejl og mangler.

69. Der skal være dokumentation for at al husdyrgødning fraføres og udspredes på aftalearealer.
70. Der må kun ske afsætning af husdyrgødning til udsprening på de i ansøgning angivne aftalearealer (jf. bilag 3) samt i henhold til gældende regler.
71. Der skal foreligge en skriftlig gylleaftale for aftalearealerne inden udbringning på disse arealer
72. På aftalearealerne må der afsættes flg. til hver bedrift:

Bedrift	Markareal	Samlet DE og gennemsnit DE/ha
Lund I/S Åbenråvej 140, 6780 Skærbæk	49,2 ha Arealer godkendt i § 16 godkendelse	1049 DE 1,4 DE/ha
Lars Gad, Vester Gasse 1, 6780 Skærbæk	32,8 ha	45,9 DE 1,4 DE/ha
Christian Hansen, Kæpslundvej 2, 6780 Skærbæk	98,1 ha Arealer godkendt i § 16 godkendelse	71 DE 0,72 DE/ha
Peter Steffensen, Tevringvej 10, 6780 Skærbæk	51,5 ha	72 DE 1,4 DE/ha